

عنوان مقاله:

تحلیل مضمونی نقش مایه ی درخت زندگی و تزیینات وابسته به آن در مدرسه ی یاقوتیه

محل انتشار:

فصلنامه جلوه هنر، دوره 12، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

زهرا فلاح مهتر لو - مربی گروه نقاشی، دانشکده معماری، شهرسازی و هنر، دانشگاه ارومیه، ارومیه ایران.

پری ملک زاده باروق - مربی گروه نقاشی، دانشکده معماری، شهرسازی و هنر، دانشگاه ارومیه، ارومیه ایران، نویسنده مسئول

خلاصه مقاله:

ساخت مدارس در دوره ی سلجوقیان، مورد توجه حاکمان و مردم آناتولی بوده و در زمان ایلخانان نیز، این سنت به تبعیت از سلاجقه ادامه می یابد. آنچه که مدارس سلجوقی-ایلخانی را از دیگر مدارس تفکیک می کند، سردر ورودی می باشد. یکی از شاخص ترین نمونه های این مدارس، مدرسه یاقوتیه واقع در شهر ارزروم می باشد. مهم ترین نقش مایه ی به کار رفته بر سردر این مدرسه، نقش برجسته درخت زندگی به همراه عقاب دوسر و دو شیر متقارن در طرفین درخت زندگی می باشد. هدف از پژوهش حاضر، بررسی و تحلیل نقش مایه ی درخت زندگی، و همچنین عقاب دوسر و شیر می باشد که به عنوان دو عنصر جدایی ناپذیر در کنار درخت زندگی دیده می شوند. پژوهش پیش رو تلاش دارد، ضمن تبیین اهمیت جایگاه نقش مایه های مذکور، به شناسایی و معرفی یکی از بناهای کمتر شناخته شده دوره ایلخانی و مهمترین تزیینات بکاررفته در آن بپردازد. از آنجا که یکی از مهمترین ویژگی های معماری سلجوقی-ایلخانی در آناتولی، استفاده از عناصر تزیینی در معماری و بویژه تزیینات سردر بوده، بررسی این نقوش می تواند امکان جدیدی را برای شناخت هنر این دوره و ارتباط آن با موضوعات فرهنگی، اجتماعی، اعتقادی و سیاسی را فراهم سازد. سوالات اصلی پژوهش عبارتند از: این نقش مایه ها دارای چه مفاهیمی هستند؟ آیا این نقش مایه ها با کارکرد بنا ارتباطی دارند؟ بکارگیری این عناصر تزیینی متاثر از کدام باورها و آیین ها می تواند باشد؟ نتایج نشانگر آنست که تزیینات به کار رفته در سردر این مدرسه، تحت تاثیر شمنیسم و در ادامه سنتهای هنری سلجوقیان شکل گرفته اند. مقاله ی پیش رو به روش توصیفی-تحلیلی و نیز به روش کتابخانه ای و مشاهدات میدانی صورت گرفته است.

کلمات کلیدی:

سلجوقیان، ایلخانان، مدرسه ی یاقوتیه، سردر، نقش مایه ، درخت زندگی، شیر، عقاب دوسر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1369837>

